

Phẩm 5: PHÂN BIỆT QUÁN HÀNH

Lúc ấy, Đại Bồ-tát Kim Cang Tạng lại bảo đại chúng:

–Này các Nhân giả! Ví như có người ở chỗ đất trống, lấy bùn, ngói, cỏ, cây tập hợp lại làm thành cái nhà, làm xong lại quán sát kỹ mọi vật thì không phải là nhà, lại như nhiều ngón hợp lại thành nắm tay, rời ngón tay mà tìm nắm tay thì không thật có. Quân lính, xe cộ, thành ấp, núi rừng, bình, vó, tất cả đều do hòa hợp mà thành. Người trí quán sát tất cả đều như những việc trong mộng, thân phàm phu, ngôi nhà cũng như vậy. Các cõi tích tụ, ví như núi cao nguy hiểm, tạm bợ không an ổn, như nhà mục nát, không sinh, không diệt, chẳng này chẳng kia, như thành Càn-thát-bà, như ảnh, như mây, như sóng nắng, như tượng vẽ tuy có thể hiện tại thấy tánh thường thanh tịnh, xa lìa tất cả sự phân biệt có, không. Như người mù què chân giả có tướng đi, nhưng không có tánh chắc thật, dù cho phân tích đến như hạt bụi nhưng chỉ là tên gọi, không có thật các vật. Nếu những người tu tập thiền định tư duy như vậy thì đối với sắc, thanh pháp không sinh giác niệm, ai diệt được giác niệm thì tâm được dừng nghỉ, tự tại giải thoát không thọ các nghiệp, thường tu tập thiền định rất thâm sâu, các Tiên nhân, Thiên nữ xinh đẹp đến cúng dường xem như việc nằm mộng không sinh khởi sự tham đắm. Thân tuy ở đây mà các Tiên nhân, ngoại đạo trì trú cho đến Phạm thiên cũng không thể thấy được đỉnh đầu. Người ấy không lâu được sinh trong cung điện Bảo Tạng ma-ni, đạt được thần thông, đầy đủ các công đức, pháp quán hành này là cảnh giới thực hành của người có tâm rộng lớn. Các ông nên nhanh chóng phát tâm Bồ-đề. Người có tâm rộng lớn mau được sinh vào cung điện hào quang sáng chói, xa lìa các tham dục, sân giận, ngu si, sẽ được đến cõi Mật nghiêm. Cõi này rộng lớn vi diệu tịch tĩnh, không có các hoạn nạn già, bệnh, chết, xa lìa các tướng, chẳng phải là chỗ hành của thức. Người vọng chấp thì không thể đạt được.

Này các Nhân giả! Cõi này thanh tịnh, là chỗ quán hành, người nào mong đạt được phải siêng tu tập, đoạn trừ tham, sân, si, xa lìa ngã và ngã sở. Vì sao? Vì tham, sân, si và phiền não chấp các cảnh giới, nếu chấp thủ đối với cảnh giới thì sinh nhị giác. Như có người nữ xinh đẹp khả ái, người có nhiều lòng dục nhìn thấy sinh tâm tham muốn, mê loạn. Lúc đi, ngồi, ăn uống, ngủ nghỉ người ấy luôn tưởng nhớ đến cô ấy, không nghĩ việc khác. Hình dáng của người nữ kia thường hiện trong tâm, tâm người này bị cảnh làm nhiễm ô tán loạn, vì thế đối với cảnh giới không nên tham đắm. Này các Nhân giả! Ví như có người thấy có loài bò, nai, dê có sừng, liền biết hổ và thỏ là không có sừng. Giả sử không thấy bò, nai, dê... có sừng thì đối với thỏ và hổ nhất định không sinh sự thấy là không có sừng. Người thế gian vọng thấy cũng như vậy. Người chấp có thì sinh phân biệt có, về sau tìm thể tánh của nó không có, nên cho rằng các pháp nhất định là không, cho đến nếu người chưa xa lìa tâm phân biệt, thường sinh sự hiểu biết không bình đẳng cũng như vậy.

Này các Nhân giả! Nên dùng trí tuệ quán sát tất cả cảnh giới hoạt động của tâm đều như người vọng chấp thấy bò và thỏ. Nếu các ông quán sát như vậy thì được tùy theo ý của mình hoặc sinh trong loài người được làm vua Chuyển luân có oai lực lớn vượt hư không mà đến đây, hoặc sinh vào cung điện trên mặt trăng, mặt trời và các ngôi sao, cõi Tứ Thiên vương, Tam thập tam thiên, trời Dạ-ma, trời Đâu-suất-đà, cho đến trời Tự tại làm chủ kho tàng cung điện báu. Hoặc sinh trong các cõi trời cõi Sắc làm thân Phạm thiên, ở cõi Phạm thiên tu mười pháp định. Trong các cõi trời Vô phiền, Vô nhiệt, Thiện

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

kiến. Nay Thiện Hiện! Sắc cứu cánh, Không vô biên, Thức vô biên, Vô sở hữu, Phi tướng phi phi tướng, dần dần trừ hết tham dục, từ đó mà được sinh về cõi Phật thanh tịnh, thường ở trong định vi diệu giải thoát chân thật.

Lúc ấy, Bồ-tát Kim Cang Tạng liền nói kệ:

*Do như bình vỡ
Mà thành gạch vụn
Sát na khác biệt
Liên tục vô thường.
Do giống sinh mầm
Mầm sinh giống hoại
Như người thợ gốm
Dùng đất làm bình.
Đất là pháp chỉ
Màu bình như đất
Nếu dùng thêm loại
Đất sắc khác làm.
Lửa nung chín rồi
Sinh nhiều màu sắc
Tiến trúc sinh hành
Sừng sinh từ tởi.
Ở chỗ nhơ bẩn
Ruồi sinh từ trùng
Pháp trong thế gian
Có quả giống nhân.
Hoặc có các vật
Chẳng giống với nhân
Do nhân biến hoại
Mà có quả sinh
Vô số các nhân
Thể không biến hoại
Chẳng nên vọng chấp
Phân biệt như vậy
Không ngã chủ thể
Thắng ngã trong ngã
Chẳng có ý ngã
Cảnh giới các căn
Hòa hợp làm nhân
Sinh từ nơi thức
Bậc trí phương tiện
Khéo biết các cảnh
Phá trừ phiền não
Tất cả các ma
Thế gian tham ái
Như lạt được mật
Nếu trừ tham ái*

*Giải thoát trói buộc.
Như loài rắn độc
Độc sâu cũng vậy
Trong nẻo sinh tử
Bị nhiều khổ não
Các vị nếu muốn
Đứt trừ khổ não
Hãy nên chuyên tâm
Tu tập quán hành.*

M

Phẩm 6: KIẾN LẬP A-LAI-DA

Bấy giờ, Đại Bồ-tát Kim Cang Tạng bảo đại chúng:

–Các Nhân giả! Ta nhớ thuở xưa nhờ oai lực của Phật mà được định vi diệu, bỗng nhiên thấy rõ những người thế gian tu tập thiền định và chư Phật Bồ-tát cùng ở trong các cõi nước khắp mười phương. Trong đó cõi Phật Mật Nghiêm là an lạc nhất. Chư Phật Bồ-tát số như vi trần ở Liên hoa tạng. Lúc ấy ta nhất tâm chiêm ngưỡng, từ trong định tự thấy thân mình cùng các Bồ-tát ở trong cõi Mật nghiêm, lại thấy tạng giải thoát bằng như đốt ngón tay ở trong cung, sắc tướng sáng như hoa A-đát-tư, cũng như trắng sáng giữa hư không. Vừa thấy ta liền nghĩ: Đây là gì mà có việc không thể nghĩ bàn như vậy? Lúc đang nghĩ, ta liền thấy thân ta ở trong thân đó, ở trong đó thấy khắp thế gian. Bấy giờ, vô lượng Bồ-tát ở trong Liên hoa tạng cũng đều thấy và nghĩ: “Đây là việc không thể nghĩ bàn. Khi Đức Phật thể hiện những việc ấy rồi, liền thâm thần lực, các Bồ-tát đều trở lại như cũ. Ta thấy việc hy hữu này rồi, biết vô số Bồ-tát thị hiện, cảnh giới của Phật đây không thể nghĩ bàn.” Các Nhân giả! Như Lai xưa, lúc còn làm Bồ-tát, từ địa Hoan hỷ thứ nhất đến địa Pháp vân, được pháp Tổng trì câu nghĩa vô tận và các Tam-muội Thủ-lăng-nghiêm, ý sinh thân, tám thứ giải thoát, ứng hiện Thần thông giáo hóa gọi là Quang minh, tất cả công đức như vậy đã thành tựu, được thanh tịnh, mau thành Chánh giác, trụ cõi Mật nghiêm, tùy nghi giáo hóa. Vô số hình tượng Phật và Bồ-tát tự nhiên hiện khắp tất cả thế gian chuyển diệu pháp luân, khiến các chúng sinh diệt trừ ngu si, tu hành thiện pháp. Hoặc có Bồ-tát thấy thân tướng Phật Thi-lợi-bà-tha đủ tướng trang nghiêm, tự nhiên chiếu sáng, như ánh lửa lớn cùng các Bồ-tát trụ trong cung hoa sen thanh tịnh, thường ở trong định vi diệu an lạc. Hoặc thấy Đại thọ Khẩn-na-la vương, hiện trăm ngàn ức các thứ biến hóa như ánh trắng sáng chiếu khắp các cõi nước, hoặc thấy vô lượng chư Thiên trí tuệ thiện xảo, các tướng trang nghiêm, đầu đội mũ báu, thân đeo chuỗi ngọc ở các cõi trời Đâu-suất... Hoặc thấy Phổ Hiền có oai lực lớn, được Nhất thiết trí biện tài vô ngại, ánh sáng nơi thân không có ai bằng, ở nơi cung điện như trăng tròn sáng, tuy ở trong biển chánh định Mật nghiêm mà hiện các hình tượng biến khắp tất cả, được các Hiền thánh cùng khen ngợi, tán thán. Vô lượng Trời, Tiên, Càn-thát-bà, Quốc vương, Thái tử cùng quyến thuộc vây quanh hầu hạ. Hoặc thấy có vị tu pháp quán hành, các chúng chư Thiên vây quanh, trụ thiền vắng lặng giống như đang nằm ngủ mà xa lìa sự hôn trầm biếng nhác, đã từng hầu hạ vô lượng chư Phật. Hoặc thấy bậc Đại Đạo sư thị hiện dẫn sinh, xuất gia, khổ hạnh, tu tập chánh định cho đến nhập Niết-bàn, hiện các thần thông đi, đứng, nằm, ngồi giữa cõi hư không khiến cho chư

Thiên và loài người từ cõi Diêm-phù-đề cho đến trời Sắc cứu cánh đều được chiêm ngưỡng.

Các Nhân giả! Thế tánh chư Phật chỉ có Phật mới biết, trí tuệ của Phật tối thượng không ai bằng. Như Đức Phật Thích-ca Mâu-ni đã được làm Bạc Sư Tử trong loài người, các ông cũng sẽ được như vậy. Vì thế các ông nên sinh lòng tin thanh tịnh, tin vào tánh Phật thì được giải thoát. Người ấy, hoặc sẽ được làm Chuyển luân thánh vương và các Tiểu vương cho đến sinh ở trong cung Phạm thiên được làm Thiên chủ. Các chư Thiên này chuyên cần tinh tấn ở nơi cõi Phật Liên hoa tạng thanh tịnh cùng các Bồ-tát từ hoa sen hóa sinh, nhập vào đạo Nhất thừa xa lìa tập khí tham, sân, thu phục các thiên ma ở cõi Dục, tinh tấn chí không khiếm nhược, làm cho ánh sáng Phật pháp chiếu khắp các cõi nước.

Các Nhân giả! Nếu muốn làm Phật thì chũng tánh Phật phải thanh tịnh, chũng tánh ấy thanh tịnh rồi tức được Như Lai thọ ký thành Vô thượng Chánh giác, làm lợi ích cho tất cả những người tu hành. Ví như đại địa làm chỗ nương cho tất cả chúng sinh. Như lương y khéo bào chế thuốc khi khắp thành ấp, bình đẳng cứu giúp tất cả người bệnh, Đức Phật cũng như vậy, tâm bình đẳng giáo hóa không phân biệt, dù có bị chúng sinh cắt da thì tâm cũng không động.

Các Nhân giả! Cảnh giới sở hành trong ngoài của tâm, đều chỉ là thức mê loạn mà thấy, ở đây không có ngã và ngã sở, năng sở cả hai tất cả đều là cảnh giới của ý thức, nương vào A-lại-da mà phân biệt như vậy. Ví như có người đặt viên ngọc vào trong nắng mặt trời, hoặc do đồ lấy lửa mà sinh ra lửa, lửa này chẳng phải ngọc, đồ lấy lửa sinh, cũng chẳng do người làm. Tâm, ý, thức cũng như vậy, do căn cảnh tác ý hòa hợp mà sinh, tánh này có phải của mê hoặc như sóng nắng, mộng huyễn sự chấp thủ, hay giống lông rùa sừng thỏ, như sét đánh ra lửa, là từ nước, từ điện, từ sấm mà sinh chẳng? Không thể nhất định biết chỗ sinh. Như thấy người thợ gốm tạo ra các loại bình, các thứ dục, tâm, pháp cùng tâm sinh cũng như vậy.

Các Nhân giả! Thế tánh của tâm không thể nghĩ bàn, người trong cõi Mật nghiêm mới có thể thấy biết hoàn toàn.

Các Nhân giả! Thức A-lại-da của chúng sinh xưa nay viên mãn thanh tịnh, vượt ngoài thế gian cùng ở Niết-bàn, như ánh trăng sáng hiện khắp các cõi nước, người thế gian thấy có khuyết tròn nhưng thế tánh của trăng vẫn chưa từng tăng giảm, tạng thức cũng như vậy, hiện khắp trong cảnh giới của tất cả chúng sinh, tánh thường viên mãn thanh tịnh không tăng, không giảm, người vô trí vọng sinh chấp trước. Nếu có năng lực hiểu biết chân chánh thì được chuyển y vô lậu sai biệt, được pháp sai biệt này rất khó. Như trăng ở trong mây mà tánh vẫn thường sáng tỏ, tạng thức cũng vậy, thức lưu chuyển trong cảnh giới tập khí nhưng vẫn thường thanh tịnh. Như cây ở trong sông theo dòng trôi, nhưng cây cùng với dòng thế tướng khác nhau, tạng thức cũng vậy, các tập khí khác thường sinh khởi mà thức không bị nhiễm ô.

Các Nhân giả! Thức A-lại-da thường làm chỗ y cứ của các pháp nhiễm tịnh, là cảnh giới thiền định hiện pháp lạc trú của các Thánh nhân và các cõi trời người. Các cõi nước chư Phật đều lấy đó làm nhân, thường làm chũng tánh cho các thừa. Nếu ai giác ngộ được tức thành Phật đạo.

Các Nhân giả! Tất cả chúng sinh có đủ công đức oai lực tự tại cho đến sinh chỗ hiểm nạn, thức A-lại-da thường ở trong đó làm chỗ y cứ. Chúng sinh từ vô thủy ở trong cảnh giới này, tự mình làm tăng trưởng tập khí các nghiệp, cũng có thể tăng trưởng bảy

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

thức khác, do hàng phàm phu chấp có chủ thể và đối tượng ở trong ngã.

Các Nhân giả! Ý ở trong thân như gió thổi nhanh, gió nhiếp thổi làm các căn chuyển biến, bảy thức đồng thời chuyển như sóng dậy. Tánh vi trần thù thắng, thời gian tự tại, thế gian của ngoại đạo chấp đều là thức A-lại-da thanh tịnh.

Các Nhân giả! Thức A-lại-da do nghiệp lực cũ và ái làm nhân, tạo thành thế gian bao nhiêu phẩm loại, người vọng chấp cho mình tạo ra, thể tướng của thức này vi tế khó biết, người mê chưa thấy rõ tâm chân thật, đối với căn, cảnh ý sinh tham ái.

Bấy giờ, Đại Bồ-tát Kim Cang Tạng lại nói kệ:

*Này Phật tử các ông
Vi sao chẳng nghe thấy
Tánh tạng thức thanh tịnh
Chỗ nương tựa các thân.
Hoặc đủ ba mươi hai
Tướng Phật và Luân vương
Hoặc vô số thân hình
Thế gian đều thấy được.
Như trăng sáng giữa không
Các sao cùng vây quanh
Các thức, A-lại-da
Ở trong thân cũng vậy.
Như Thiên chủ cõi Dục
Người hầu trong cung báu
Các thần ở sông biển
Trong nước được tự tại.
Tạng thức ở thế gian
Nên biết cũng như vậy
Như đất sinh các vật
Tâm này hiện nhiều nơi.
Ví như vua mặt trời
Rực sáng ngự cung báu
Đi quanh núi Tu-di
Chiếu sáng khắp trời, người.
Chư Thiên và thế gian
Thấy rồi liền kính lễ
Phật trong cõi tạng thức
Tướng ấy cũng như vậy.
Hành các hạnh mười Địa
Hiện bày pháp Đại thừa
Ban vui khắp chúng sinh
Thường tán thán Như Lai.
Ở nơi thân Bồ-tát
Đây gọi là Bồ-tát
Phật cùng các Bồ-tát
Đều là A-lại-da.
Phật và các Phật tử*

Đã thọ, sẽ thọ ký
A-lại-da rộng lớn
Sẽ được thành Chánh giác.
Các định ở Mật nghiêm
Cùng định diệu tương ứng
Ở nơi A-lại-da
Quán sát thấy rõ ràng
Phật và Bích-chi-phật
Thanh văn, các ngoại đạo
Người thấy lý không sợ
Quán sát nơi thức này
Vô số các cảnh thức
Đều từ tâm biến hiện
Bình, vỡ và các vật
Như vậy tánh đều không
Đều nương A-lại-da
Chúng sinh thấy mê mờ
Do vì các tập khí
Chấp và đối tượng chấp
Tánh này chẳng như huyễn
Sóng nắng và quáng mắt
Chẳng sinh, chẳng không sinh
Chẳng không cũng chẳng có
Ví như tướng dài ngắn
Là một tức là không
Người trí quán việc huyễn
Đấy chỉ là huyễn thuật
Chưa từng có một vật
Mà đồng sinh cùng huyễn
Sóng nắng và quáng mắt
Hòa hợp có thể thấy
Là một, không hòa hợp
Quá khứ, vị lai không
Những việc huyễn như thế
Mỗi mỗi tướng các vật
Đều do tâm biến hiện
Không thể cũng không danh
Người mê hoặc trong đời
Tâm họ không giải thoát
Vọng thuyết có việc huyễn
Huyễn thành vô số vật
Huyễn sư dùng ngói gạch
Tạo ra các đồ vật
Chuyên cần hoặc đến đi
Thấy việc này chẳng thật

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Như sắt nhờ nam châm
Mà di chuyển vị trí
Tạng thức cũng như vậy
Tùy chỗ phân biệt chuyển
Tất cả các thế gian
Đều hiện khắp mọi nơi
Như mặt trời, ngọc báu
Không tư duy phân biệt
Thức này hiện khắp nơi
Thấy cho là lưu chuyển
Không sinh cũng không chết
Pháp vốn chẳng lưu chuyển
Người định thường quán sát
Sinh tử vốn như mộng
Khi ấy liền chuyển y
Gọi là được giải thoát
Đây tức là giáo lý
Tối thượng của chư Phật
Tư duy tất cả pháp
Như cân, như gương sáng
Lại như đèn sáng lớn
Cũng như thử đá vàng
Xa lìa nơi đoạn diệt
Nêu lên tướng chánh đạo
Người tu hành diệu định
Đạt được nhanh giải thoát
Xa lìa các tạp nhiễm
Mà hiện rõ chuyển y.*

